

سخن علمی

احمد مسجد جامعی
عضو شورای شهر تهران

او نشریاتی مانند **چیستا** با گرایش ادبی و **دانش و مردم** در حوزه اطلاعات عمومی و... را منتشر ساخت. پیش از آن، **سخن علمی** را منتشر ساخته بود که نشریه‌ای متفاوت بود و در سال‌های قبل از انقلاب با مدیریت او، آغاز به کار کرد و تا زمانی که با مانع حکومتی برخورد نکرده بود، انتشار می‌یافت. این مجله راه استثنایی در حوزه مطبوعات علمی ایران می‌دانند، زیرا توانست افزون بر نخبگان، عموم جامعه را نیز با مفاهیم علمی آشنا سازد. حس و جنس معلمی، وجه غالب آثار پرویز شهریاری است. اما او به این بسنده نکرد و با کمک همکارانش، مدارسی را پایه‌گذاری کرد که به ظرفیت علمی کشور افزود. گروه فرهنگی خوارزمی از جمله آنهاست و مدارس دخترانه مرجان.

مرجان نام دختر هشت ساله او بود که در سنین کودکی درگذشت و پدر، به یاد او چنین مدرسه‌ای را به راه انداخت. باری زنده‌یاد پرویز شهریاری، شخصیتی چندوجهی بود که در حوزه‌های مختلف علوم و فنون و تعلیم و تربیت و ادبیات و فرهنگ، آثار ماندگاری بجا گذاشت. او معلمی آراسته و پرکار بود که تار و پود زندگی‌اش در عشق به ایران خلاصه می‌شد و دانش‌آموزان این سرزمین را فرزندان خود می‌دانست و توانست به عمومی کردن دانش ریاضیات، کمکی شایان بنماید.

زمین‌گر گشاده کند راز خویش
نماید سرانجام و آغاز خویش
کنارش پر از تاجداران بود
بَرش پُر ز خون سواران بُود
پر از مرد دانا بُود دامنش
پر از خوب رخ جیب پیراهنش

نامش بلند باد

در آن سال‌ها، پیوسته نام او برای بچه‌های رشته ریاضی تکرار می‌شد. آن وقت‌ها، معلمان درس ریاضی کمتر از امروز بودند و وسایل آموزشی و کمک آموزشی هم در دسترس نبود اما بازار کتابخوانی رونق بیشتری داشت و دانش‌آموزان پیوسته به دنبال آثار جدیدی در این رشته بودند.

چند نام شناخته شده وجود داشت؛ یکی نشریه **گرانقدر** یکان بود که در همان کاغذهای گاهی چاپ می‌شد، با مدیریت و مسئولیت استاد عبدالحسین مصحفی، دیگری مجموعه آثار استاد پرویز شهریاری و همچنین آثار صفاری و قربانی و...

شهریاری، واقعیت زمان را می‌شناخت و در آن سال‌ها که کنکور و دانشگاه فرصتی برای راهیابی فرودستان به حوزه علم و اجتماع بود، فروتنانه به تألیف کتاب‌های کمک درسی و حل‌المسائل می‌پرداخت. در آن ایام، معلمان خوب ریاضی بیشتر در تهران و چند شهر بزرگ یافت می‌شدند و در سایر شهرها و حتی بسیاری از مناطق شهرهای بزرگ، دسترسی به علم و آموزش ریاضی آسان نبود، این‌گونه آثار می‌توانست کمکی به‌ویژه، برای دانش‌آموزان دبیرستان‌های این مناطق باشد. کاری که بعدها، کم و بیش تحریف شد و طبعاً شهریاری از آن فاصله گرفت.

آثار شهریاری از تألیف و ترجمه در حوزه ریاضیات بود و از زمینه‌های تخصصی تا حوزه‌های عمومی و حتی ذوقی و سرگرمی و چیستان و دانستی‌های ریاضی را هم در برمی‌گرفت اما بخش اساسی‌تر تلاش او، همین وجه عمومی و فراگیر ساختن نگاه و نگرش ریاضی در جامعه بود.

پرویز شهریاری، مانند دیگر شخصیت برجسته ریاضی و بنیانگذار دانشنامه‌نویسی جدید استاد غلامحسین مصاحب، به یاری ادبیات هم شتافت و در حوزه ادبیات، داستان و اطلاعات عمومی، آثاری منتشر ساخت که برخی از آنها، نسبتی با ریاضیات هم دارد.